

سنساریکرن دے یُگِ وِچ
پنجابی قوم دی مُکنتی دا راہ

ڈاکٹر سوراج سنگھ

سنساریکرن سامراجی پر بندھ دا سچ توں اُپرلا پدھر ہے۔ روائتی سرمائیداری نظام وِچ دستکاری سرمایہ ہی لوکاں دی لُٹ دا مگھ ساوہن سی پرننتو سرمائیداری دے پسا نعل بینکا دا سرمایہ وی دستکاری سرمائے نعل مل گیا اتے سرمائیداری لُٹ دیاں حدّاں آپے دیس تک ہی سیمت نہ رہندے ہوئے دوجے دیساں تے قوماں نوں غلام بناؤن دی پرکریا شروع ہو گئی۔ لیکن نے سرمائیداری دی اس اوسٹھا نوں سامراج کہندے ہوئے اس نوں سرمائیداری دا اُپرلا پدھر دسیا سی۔

روائتی سامراج اتے سنساریکرن وِچ کمی فرق ہے؟ سنساریکرن وِچ سامراجی سرمائے دے نعل-نعل دو ہور تھ وی اس نعل جڑ جاندے ہن، اک ہے سہیاچار اتے دوجا ہے ٹکنیک۔ اس طرح روائتی سامراج دے اک پگھے حملے نالوں سنساریکرن دا حملہ تئاں پگھاں والا ہے۔ ایہہ کہنا اتکھنی نہیں ہوئے گی کہ ایہناں تئاں وچوں سہیاچارک حملہ مگھ پگھ وچوں اُجھرا ہے۔ سوویت یونین دے ڈھیہہ جان پچھوں دو دھرووی سنسار، امریکہ دی سرداری ہیٹھ اک دھرووی سنسار پر بندھ وِچ بدل گیا ہے۔ اجوے سنسار دی مگھ ورو دھتائی امریکہ دی سرداری ہیٹھ سنساریکرن اتے سنسار دے لوکاں وچکار ہے۔ اس مگھ ورو دھتائی نوں سنبودھت ہوئے بناں قومی مُکنتی دی گل نہ صرف مُشکل تے ارٹھہین لگدی ہے سگوں لگجگ اسمبجو وی ہے۔

پنجابی قوم دی ہوند برقرار رکھن اتے اس دی مُکنتی لئی سنگھرش دی نیتی گھڑن واسطے جتھے ایہہ سبجھا وی ضروری ہے کہ مُسلمان، ہندو اتے سکھ اسدے تن انگ ہن اوتھے اس تھ نوں سویکارے بناں وی اجیہی نیتی عمل وِچ نہیں لیاندی جا سکدی کہ پنجابی قوم وِچ سکھاں دا اک

ولکھن آتے وشیش سٹھان ہے۔ سِکھاں نوں پنجابی قوم دا ہراول دستا
 کہہنا زیادہ ڈھکواں ہے۔ بولی کسے وی سہیاچار دا ادھار ہندی ہے آتے
 بولی ہی قوم دی اُساری وِچ مگھ بھومکا نہاؤندی ہے۔ پنجابی بولی دے
 وِکاس دے اتہاس توں سِکھاں وِلوں نہجائی گئی وشیش بھومکا سِکھاں دے
 پنجابی قوم وِچ اک ولکھن سٹھان دا پرتکھ پرمان ہے۔ ایہہ دھارناواں
 غلط ہن پرتنو ایہہ وڈے پیمانے تے لوکاں وِچ دیکھن نوں ملدیاں
 ہن کہ پنجابی سِکھاں دی بولی ہے، ہندی ہندواں دی آتے اُردو مسلماناں
 دی بولی ہے۔

جدوں اسیں اس تھ نوں سوکار کردے ہاں کہ سنساریکرن دے یُگ وِچ
 سہیاچار دوجیاں قوماں نوں غلام بناؤن دا مگھ ذریعہ ہے تاں سانوں
 ایہہ تھ وی سوکار کرنا پایگا کہ اجوے یُگ دی سنساریکرن آتے
 سنسار دے لوکاں وِچل مگھ ورودھتائی سنساریکرن دے کھپتکاری سہیاچار آتے
 دوجیاں سہیتاواں وِچلے ٹکراء دے رُپ وِچ پرتگٹ ہو رہی ہے۔ سنساریکرن
 دا کھپتکاری سہیاچار دوجے سہیاچاراں دی ولکھتا نوں خورے اکسارتا
 لیاؤنا چاہوندا ہے پرتنو اسدے پچھے کوئی بھائیچارک بھاونہ نہیں سگوں
 سوچے سنسار نوں اک وڈی منڈی وِچ بدلن دا سوارتھ ہے۔ وکھ-وکھ
 سہیاچار سنساریکرن دے اس حیلے توں آپنی ہوند بچاؤن لئی سنگھرش کر
 رہے ہن۔ ایہناں وِچوں اسلامی سہیتا اَن سہیاچار وِچلے مگھ ورودھی
 سہیاچار وِچوں اُبھری ہے۔

سنسار دے چھ وڈے دھرماں وِچوں تِن بھارتی اُپہاندیپ وِچ اُچے ہن۔
 ایہہ ہن ہندو، بُدھ آتے سکھ دھرم۔ دوجے تِنے وڈے دھرم مدھ
 پورب وِچ اُچے ہن۔ ایہناں نوں جوڈو سُمیک دھرم کیہا جاندا ہے۔
 ایہہ ہن یہودی، عیسائی تے اسلام۔ یہودی تے عیسائی دھرماں دا مگھ
 پسار پچھم ول ہويا ہے جدوں کہ اسلام دا مگھ پسار پورب ول ہويا
 ہے۔ اس تھ دا ثبوت ایہہ ہے کہ سنسار وِچ مسلماناں دی سہ توں

وڈھ وسوں والا خٹہ بھارتی اُپسہاندیپ ہے اُتے سنسار وِچ سبھ توں وڈھ
 وسوں والا دیس انڈونیشیا ہے۔ کھپتکاری سبھیاچار اَنج پچھم دا پربل سبھیاچار
 بن چُکھا ہے۔ اسلام نوں اسیں پوربی سبھیاچار دا نمائندہ کہہ سکدے ہاں۔

امریکہ دی چین نعل وروہتائی نوں وی اسیں پچھسی اُتے پوربی سبھیاچاراں
 دے ٹکراء دے سندرہ وِچ ہی دیکھ سکدے ہاں۔ اَنج پچھسی پربلتا وروہ
 اسلام اُتے چین دو مُکھ شکتیاں اُجھڑے ساہیے آئیاں ہن۔ اَنج سنسار
 بھر وِچ جتھے مُسلماناں وِچ پچھم اُتے خاص کرے امریکہ وروہسی بھاونواں
 دیکھن نوں ملدیاں ہن اوتھے چین پرتی سراہنا دی بھونا دیکھن نوں ملدی
 ہے۔ ڈاکٹر محمد اقبال نے کافی سماں پہلاں لکھیا سی، ”بامو مشرک پے
 ڈٹ کر کھڑھا عوامی چین دیکھ، داستانے ایشیا ہونے لگی رنگین دیکھ“۔
 ایہہ اصل وِچ مُسلماناں دے مناں وِچ چین پرتی بھونا دی ترجمانی کردا
 ہے۔

سامراجی سنساریکرن وی اسلام اُتے چین نوں ہی اپنا مُکھ وروہسی سمجھدا
 ہے۔ امریکہ دی نیتی بھارت نوں چین دے وروہ وِچ کھڑھا کرن دی لگدی
 ہے۔ اس منتو لئی امریکہ بھارت وِچ ہندو مولواد نوں اُتشاہ دینا
 چاہوندا ہے۔ محمد بن قاسم توں لے کے احمد شاہ ابدالی تے نادر شاہ
 تک دا ہزار سال توں وڈھ سماں بھارت نوں مُسلمان حملہوراں دے حملے
 سہیے پئے۔ اسدے نتیجے وچوں کئی ہندواں دے مناں وِچ اچیت جاں سُچیت
 مُسلمان وروہسی بھونا دیکھن نوں ملدی ہے۔ امریکہ اس بھونا دا فائدہ
 اُٹھاؤنا چاہوندا ہے اُتے اس لئی اوہ بھارت، اجرائیل اُتے امریکہ دے
 مُسلمان وروہسی گھججور دے سنکپ نوں پیش کر رہا ہے۔ امریکہ اس
 گھججور نوں چین وروہ ورتتا چاہوندا ہے۔ اوہ چین بارے بھارت نوں سہمت
 کرواؤنا چاہوندا ہے کہ چین اسلامی دیساں دا مِتتر تے ہمدرد ہے۔ اس
 نیتی دا سبھ توں وڈا نقصان پنجاب اُتے پنجابی قوم نوں ہی ہو سکدا

ہے۔ پچھتے جھے پا کستان دے سابقہ پردھان منتری سِری نواج شریف نے بیان دتا سی کہ پا کستان بھارت تے نیوکلیر بسب سٹن ہی والا سی۔ ظاہر ہے کہ بھارت نے وی اس سھتی وچ پا کستان تے نیوکلیر بسب سٹنا سی۔، جسدا پنجاب آتے پنجابیاں نوں سبھ توں ودھ نقصان پہنچا سی۔ اتہاس گواہ ہے کہ پنجاب دی بھوگولک سھتی نے اسنوں بھارتی آپہاندیپ وچ سھیتاواں دے ٹکراء دے مگھ اکھاڑے وجوں سھاپت کیتا ہے۔

ایہناں نویاں پرسھتیاں تے رُجھاناں نے پنجابی قوم دی ہوند آتے مُکتنی دے سندرج وچ دو مگھ چھوتیاں نوں جنم دتا ہے۔ اک اکھوتی مارکسوادیاں وٹوں آتے دوجی اکھوتی کھالستانیاں وٹوں ہے۔ بھاویں کہ ایہہ چھوتیاں کھجے آتے سبجے پاسیوں مل رہیاں ہن پرنٹو انت وچ ایہہ دونوں رُجھان اکٹھے ہو جاندے ہن۔ اکھوتی مارکسوادی ایہناں تھیاں نوں سویکارن نوں تیار نہیں ہن کہ سکھاں دا پنجابی قوم وچ اک ولگھن تے وشیش سھان ہے۔ اوہ ایہہ وی نہیں مندے کہ آج اسلام سامراجی سنساریکرن وروڈھ مگھ شکتی ہے۔ اجیہا سٹینڈ اوناں دی (یوروسینٹرک) پچھسپرست سوچ وچوں نکلدا ہے۔ سچائی تاں ایہہ ہے کہ اوہ پچھسی اُدارواد توں پرجاوت ہن۔ اکھوتی کھالستانی پنجابی قوم نوں سکھ قوم کہہ کے مسلماناں آتے ہنداواں دے پنجابی قوم دے انگ ہون دی نکھیدھی کردے ہن۔ پنجابی قوم دے دو وڈے انگ باہر کڈھ کے اوہ قومی مُکتنی دی گل کردے ہن۔ ظاہر ہے کہ کسے قوم دی وڈی بھوگنتی نوں باہر رکھ کے اوسدی مُکتنی لوک ادھار تے نہیں سگوں کسے سامراجی شکتی دے سہارے ہندی ہے۔ اس لئی اوناں ساہنے اِزرائیل دا نمونہ ہے۔ سامراجیاں نے عرباں وچ یہودیاں دا اک دیس بنا دتا جس علاقے وچ اوس ویلے یہودیاں دی بھوگنتی نہیں سی۔ اوس ویلے پچھم عرباں تے اک غیر قدرتی تے بناوٹی دیس تاں تھوپ سکیا سی کیونکہ اوس ویلے اوسدی پربلتا

سی پرتو ہُن پچھم دے نگھار آتے پورب دے اُجار دا سماں ہے۔ اس
 سسین سامراج لئی بھارتی اُپہاندیپ وچ کوئی نواں دیس بناؤنا غیر یخار تھوادی
 گل لگدی ہے۔ ہُن اتھے قومماں دی مُکتی آپئے بلبوتے تے ہی زیادہ
 سنجو ہے۔ سامراج دے سکھر دے یگ وچ سامراج نعل سنگھرش کیتے بناں
 کسے وی قوم دی مُکتی سنجو کیویں ہو سکدی ہے؟ ہاسو پینھی گل ایہہ
 ہے کہ ہندو بھارت دا صدا و رودھ کرن والے آج او سے کیہپ وچ
 ہن جس وچ کہ ہندو مولوادی ہن۔

پچھلے سال پہلی وار پا کستان جان دا سُجاگ حاصل ہویا۔ لیہندے پنجاب
 وچ چڑھدے پنجاب نالوں سبھیچارک کھورا بہت گھٹ ہویا ہے۔ اکو زمین،
 اکو بولی، اکو سبھیچار پھر اپنا فرق کیوں؟ مینوں لگدا ہے کہ اسلام
 نے ہی ایہہ فرق پایا ہے۔ کیونکہ اسلام دا مگھ جھکاء سنساریکرن دے
 سبھیچارک حیلے دا ٹا کرا کرن وچ ہے۔ بھارتی پنجاب دا سبھیچارک کھورا
 نہ صرف پا کستانی پنجاب نالوں زیادہ ہویا ہے سگوں باقی سارے بھارت
 نالوں وی بہت زیادہ ہویا ہے۔ اس دا مگھ کارن پنجابیاں دے ہراول
 دستے ارتھت سکھاں وچ پچھمپرستی آتے سنساریکرن دے سبھیچار ولّ الار

ہے۔ ایہہ ہی رُجھان آج بھارت دیاں سورن ذاتیاں دے شریشٹھ ورگ
 وچ وی ہے۔ پرتو بھارتی لوکاں دی وڈی بہو گنتی دے ہت سنساریکرن
 دا ٹا کرا کرن نعل ہی اگے ودھائے جا سکدے ہن۔

بھارتی اُپہاندیپ دے لوکاں دے بُنیادی ہت باقی ایشیا آتے تیجے سنسار
 دے لوکاں دے نعل سانجھے ہن۔ اک دکھن ایشیائی آرتھک سنگھ دے سندرج
 وچ پنجابی قوم دے تِنّاں انگاں ارتھت مُسلماناں، ہندواں تے سکھاں
 نوں سنساریکرن دے سبھیچارک حیلے و رودھ لامبند کرن دی لوڑ ہے۔ نرسندیہ
 پنجابیاں دے ہراول دستے ہون دے ناتے اتہاس نے اس سنگھرش دی اگوائی
 سکھاں دے فمے لائی ہے۔ پنجابی قوم دی ہوند برقرار رکھن آتے پنجابی

قوم دی مکنی دا راہ ایہہ ہی ہے۔